

DÉLVIDÉK

(BÁCSKAI NAPLO) — POLITIKAI NAPILAP.

= Szerkesztőség és kiadóhivatal: =
Szabadka, IV., Rákóczi-u. 20.
Telefonszám 300.

Felolós szerkesztő:
KÓNYA LAJOS

Szerkesztő:
BERKES MÁRK

= Megjelenik mindennap délután. =
Előfizetési díjak: egész évre 60 K,
félévre 30 K, negyedévre 15 K.

Mi az 50 milliós alapítvány valódi célja?

A magyar alsópapság már ebben a félévben megkapja a kiegészítést.

Akad egy józan és komoly toll az egyik lap hasábjain, amely nem őzjög és nem kiált ellenforradalmat, mikor vallási, vagy papi kérdéstről van szó. Tiszteletreméltó nyíltsággal írja meg, hogy nem hisz a püspökökre és káptalanokra szórt lármás vádakban.

De az 50 milliós humbugnak már ő sem tudott a mélyére nézni. Budapestről hitvány hangulatkeltés céljából tele lármázták az országot, hogy a felső papság 50 milliót adott az alsópapságnak a szervezkedés megakadályozására és ellenforradalom szítására. A tömeg hisztériás uszítására nem is találhattak volna ki izgatóbb mérget, mint a prédának oda dobott 50 milliót.

Ezt az 50 milliót pedig a legemberségesebb célra adta a felsőpapság s merő véletlenül mult, hogy éppen a forradalom mágiájánál történt meg ez a nemes gesztus. Hiteles jegyzőkönyvekben, amelyeket a püspöki kar ülésein vettek föl nyomtatásban is megvannak, utána néztünk az 50 millió születésének, történetének és valódi céljának.

Az egész anyagot pedig a következőkben ismertetjük:

A r. kath. magyar püspöki kar már hosszú évekket ezelőtt tervebe vette az alsópapság anyagi helyzetének javítását és ezt sürgős szükségletnek ismerte el minden püspök, töle telhetőleg segített is papjai helyzetén. De ugyanakkor, amikor az állam saját tisztviselőinek, köztük a felekezeti tanítóknak, lényegesen javított a helyzetén — a lelkészek törvényszerű kongruája még ma is 1600 korona maradt. Hogy csak egy példát hozunk fel: vannak felekezeti tanítók, akiknek az évi jövedelme

fölmegy 15—16,000 koronára.

A püspöki kar szükségesnek látta, hogy ne csak esetről-esetre jussanak a lelkészek támogatáshoz s ne elszigetelten, hanem intézményesen biztossáék részükre azt a minimumot, amely a megélhetéshez okvetlenül szükséges. — A kérdés országos rendezése annyival is inkább fontos volt, mert

rendszerint a szegényebb püspökségek lelkészei a legszegényebbek, akik saját püspökségüktől a dolgot természeténél fogva nagyobb mérvű támogatásba nem részesülhettek.

Ilyen előzmények után már az 1918. január 9-től 11-ig tartott püspökkari értekezlet kiküldött egy bizottságot, hogy ez a bizottság terjeszteszen javaslatot a püspöki kar elé az alsópapság segítésének módozatairól.

A püspöki kar már 1918. február 6-án ismét együtt ül és jegyzőkönyvbe foglalja a bizottság szociális javaslatát s valamennyi tagjának, az összes nagyjavadalmasoknak megküldi nyomtatásban, hogy a módozatokhoz hozzászólhassanak.

Az értekezlet azonban már akkor, február 6-án (ezelőtt egy évvel) érdemben egyhangulag hozzájárult a javaslatához.

Ekkor még forradalomról senki sem álmodott Magyarországon.

A javaslat mikénti megvalósítására több vélemény merül föl. Köztük van gróf Széchényi Miklós váradi r. kath. megyéspüspök javaslata is, amelyet 1918. április 5-én az összes nagyjavadalmasoknak megküldött. Ő javasolta először, hogy az egyes nagyjavadalmasok ne évi hozzájárulással javítsák az alsópapság helyzetét, hanem

nagy alapítvány letételével azt állandóan biztossítsák.

Ez a javaslat volt tehát a mai 50 milliónak a magva.

A püspöki kar meg is állapodott arra nézve, hogy a törzstőkékből erre a célra kiadott nagyobb alapítvánnyal fogja a kérdést rendezni

és az akkor már elkészült autonómiai törvénytervezet életbeléptetésével egyidejűleg fogja tető alá hozni.

Mielőtt azonban a püspöki kar 1918. őszén a szokásos tanácskozást megtarthatta volna — amelyre ezt a szociális ügyet is napirendre tűzték — közbe jöttek a nagy októberi események és így a püspöki kar ezzel az ügygel csak 1918. nov. 20-án az Esztergomban tartott tanácskozáson foglalkozhatott.

Ebből az okmányszerű igazolható krónikából tehát világos, hogy a kath. püspöki kar ezzel a kérdéssel már akkor foglalkozott, amikor a forradalom még meg sem született. Már akkor elhatározta, hogy szociális célra alapítványt tesz, ezt írásba fektette le s most ezt hazug ferdítéssel ellenforradalmi akciónak kiáltják ki. Akkor még nem kellett a püspöki karnek attól tartania, hogy

saját szegény lelkészeiknek segítségére irányuló törekvésüket a rosszakarat, vagy a laikusok félreértése ellenforradalomnak fogja magyarázni.

És amikor a püspöki kar már a népköztársasági kormány uralma alatt foglalkozott a kérdéssel, helyes előrelátással meghívta Esztergomba a népkormány vallás- és közoktatásügyi miniszterét és Persián Adám kormánybiztost is, akik részt is vettek ennek a szociális alapítványnak a megbeszélésén.

1919. január 28-án Budapesten a püspöki kar konferenciáján elhatározták, hogy

addig is, amíg az 50 milliós alapítványt a törzstőkéből kiadhatják, az egyes nagyjavadalmasok a reájuk kivett tőke után az ez évi kamatokat

a kiosztást eszközölő esztergomi káptalanhoz befizetik. Ennek következtében az alsópapság a kiegészítést még ebben a félévben megkapja.

Ez a kiegészítés azt jelenti, hogy a lelkészi javadalmakat 4000 koronára, a segédlelkészt a teljes ellátáson kívül (lakás, élelem) 1500—2000 koronára, hitoktatókét (maguk fizetik lakásukat és élelmüket) 5000 koronára, theologiai tanároket (ellátáson kívül) 3600 koronára egészítik ki.

A kérdésnek ilyen országos értelemben való megoldása azért volt szükséges, mert először a szegényebb egyházmegyék papságának fizetését fogják a központból kiegészíteni, akik jobban rászorulnak erre.

Lelketlenség volna tehát most megfosztani a diplomás alsópapságot ettől a csekély javítástól azon ürügy alatt, hogy ez az összeg ellenforradalmi célt szolgál. Egész keletkezése, a felsőpapság intenciója, mind ellentmondanak ennek a kitalált és rosszindulatu rágalomnak.

— **Bál Paticson.** Szombat este szépen sikerült bált, illetve ismerkedési estélyt tartott a paticsi tisztviselőség a Horváth féle vendéglőben. Több mint százan jelentek meg, csupa Paticson lakó tisztviselők, azonkívül néhány szerb és francia tiszt. A farsangi mulatság késő reggelig tartott és mindvégig a legjobb hangulat uralkodott, kivéve, hogy éjfélkor több családnak el kellett távoznia.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék“ kapható Zombor, Baja, Újvidék és Szabadka vasúti hírlap-árusítóinál

Melyik volt a legnagyobb vasúti katasztrófa?

A legsúlyosabb és legborzalmasabb vasúti katasztrófák köztudomás szerint Amerikában fordultak elő; odaát ugyanis a vonatok menetsebessége mellett gyakran fordulnak elő hidszakadások és alagut beomlások, amelyek óriási katasztrófákat idéznek elő. Oly esztendővel ezelőtt például Chillében szakad le a robogó vonat alatt egy hid, amikor a vonat is a vízbe zuhant. Am ennek a borzalmas szerencsétlenségnek mindössze tizenöt emberélet esett áldozatul. Ugyancsak öt évvel ezelőtt az amerikai Unio Georgia államában is történt hasonló vasúti szerencsétlenség, amely már negyven emberéletet kívánt áldozatul. Az északamerikai Seneca-ban történt vasúti összeütközésnek (1901) száz halottja és 50 súlyosan sebesültje volt. — Amerikában gyakori az orkánok által okozott vasúti katasztrófa is. Így 1912-ben az északamerikai Aeridezben fordult elő ilyen szerencsétlenség. Az 1899-ben Japánban az Ustuoovvia melletti jégvihar által okozott légvihar által okozott vasúti katasztrófa 50 halottat szedett áldozatul.

A legborzalmasabb vasúti katasztrófák egyike 1880-ban Skótszországban a Tay-híd összeomlása kor zajlott le, amely alkalommal kétszáz emberélet veszett oda. Az összeütközés folytán előállott vasúti katasztrófák közül legsúlyosabb volt a föntemlített senecai, mely a legnagyobb volt, mióta a vasutak vannak. Most már ebben Herceghalom tartja a rekordot, amelynél 160 ember lelte halálát. Irországban, Armagh-nál is történt 1889-ben vasúti összeütközés, amelynek 64 halottja és 235 sebesültje volt, míg a Badenban 1882-ben kisiklás folytán bekövetkezett vasúti szerencsétlenség 80 halott áldozatot szedett, a múlt évben egy angol katonai vonat kisiklásánál pedig szintén 80 emberélet veszett el. Svájcban és történt egy katasztrófális vasúti szerencsétlenség és pedig 1891-ben Münchenstein-nél, amelynek 73 halottja és emellett 179 súlyosabb sebesültje is volt. A franciaországi Melun mellett is történt 1913-ban egy rettenetes vasúti katasztrófa, ahol azonban a véletlen folytán a borzalmas eset dacára is csak 40 ember vesztette életét, a sebesültek száma pedig alig rugott harmincra. Hidomlás révén nálunk 1879-ben Eszéken történt vasúti katasztrófa, amikor a vonat a Drávába zuhant. Am a Boszniából hazatérő katonák közül szerencsére nem sokan veszték oda.

A világháború alatt nagyobb vasúti katasztrófa történt még Jassiban, ahol az áldozatok száma a 100-at meghaladta. De mindezeket messzi tulszórnyalja a triezti katasztrófa, ahol mint utólagosan jelentik, az áldozatok száma a 250-et meghaladja. Ugy hogy a triezti vasúti katasztrófát a minden idők legnagyobb vasúti szerencsétlenségének lehet tekinteni.

Feljelölés szerkesztőnk telefonszáma:

Palics 34.

A hatóság és a favédelem.

Saját tud.)

Szabadka, febr. 24

Az idő enyhülésével már hozzákézdtek az utcákat szegélyező fák rendbehozásához. Ez alkalommal felhívjuk a hatóság figyelmét arra, hogy alig van alföldi város, ahol az utcák befásítására oly kevés gondot fordítottak, mint éppen Szabadkán. Pedig ez nemcsak szépi szempontról fontos, hanem egészségügyi okokból is, mert a fák a levegő ózontartalmát fokozzák. És éppen Szabadka az a város, ahol a tüdővész még mindig nagy pusztítást végez a lakosság között. Az utcák befásítása a várost semmi anyagi kiadással nem terhelné, mert minden háztulajdonost kötelezni kellene arra, hogy a ház előtt fákat ültessenek. A városnak pedig az amugy is kevés számú parkok és a terek befásítására kellene gondot fordítania. A télfolyamán ugyanis a díszfenyőket is ugyszólván teljesen kiirtották és a faállományban is nagy kárt okoztak a vandálistusokra kapható emberek. Ezeket sürgősen pótolni kellene.

A város területén a faállományt a fűtőanyaghiány miatt ugyszólván teljesen kiirtották, mert sokan kényszerítve voltak arra, hogy az udvarokcn elültetett évtizedes

fákat is kidöntsék tüzelési célokra. Ezeket is mind pótolni kellene. Legcélszerűbb volna, ha a hatóság e célra megfelelő mennyiségű facsümetéket szerezne és azokat olcsó áron juttatná a lakosság rendelkezésére. A város területén ezzel a módszerrel sok ezer fát lehetne elhelyezni, amely nemcsak gazdasági és egészségügyi, hanem szépészeti szempontból is igen üdvös dolog volna. És ha ez a faültetési akció másként nem menne, ami teljesen kizárt dolog, mert mindenkinek jól felfogott érdeke, hogy háza körül és udvarán fákat neveljen, — úgy a hatóságnak kötelezni kellene erre a háztulajdonosokat. A facsümeték beszerzését vállalja a hatóság magára és az ügy sürgősségére való tekintettel már most meg kellene tenni a lépéseket, hogy a tavasszal a fák már elültethetők legyenek.

Bár elismerjük, hogy a városi hatóságnak sok fontos elintézni való ügye van, de ez a faültetési akció sem lekiésnylendő dolog és ami legfontosabb kevés munkával és alig valami anyagi áldozattal szép eredményt lehetne elérni.

Esti csendélet a Vesselényi-uton.

Az ugynevezett ismeretlen tettesek, akik esténként a jámbor polgártársak pénztárcája után érdeklődnek tegnap este ismét hallattak magukról, még pedig a szokott módon.

Este 7 óra tájban tehát nem is olyan nagyon későn, két ismeretlen ember mégtámadta Sinkovics városi házi tisztviselőt. Egy pillanat alatt felgyverezték és elrabolták pénztárcáját, amelyben szerencsére csak néhány kisebb bankjegy volt. Buccszasképen azonban jól fejbe

verték. Sinkovics menekülés közben még látta, hogy egy utána jövő egyénnek szintén neki estek és kifosztották.

Már nagyon sokszor felhívtuk a hatóságfigyelmét ezekre a nap-nap után ismétlődő rablótámadásokra, de még eddig érthetetlen okból nem csökkent a számuk. Esti hét óra még nem nevezhető késő időnek s hallatlan vakmerőség olyan nyílt és forgalmas utcán a rablótámadás.

Az irigy legény.

— Megint embervér folyt Palicson. —

(Saját tudósításunk.)

Szabadka, febr. 24

Ludason és Palicson a legények csak nem igen akarnak a bőrükbe férti. A kötekedő legények között is nagy hírnévre tett szert a Vörös Pista, ez a celyár 19 éves legény, aki nem tud anélkül megélni — hogy ne hallasson magáról.

A tél elején történt, hogy ott-hon Ludaszn a saját testvérbátyjára rájött a diszútor alkalmával egy kis nézeteltérés miatt. Mikor aztán látta, hogy a bátyja elesett, maga ellen fordította a revolvert és a szájába lött. A golyó szét is ronsolta az álkapcsát, úgybogy kórházba kellett vinni. Csütörtökön került ki a kórházból és már tegnap, vasárnap este, megint elkezdett garázdálkodni.

Tegnap este felé, úgy fél hat óra tájban békésen kártyáztak a ludasi uton házuk előtt a padon Mamuzsics Lázár 18 éves villanytelepi munkás és Garai László. Egyszer csak arafelé ment a Vörös Pista és megs ölitotta Mamuzsicsot:

— No hát, te vagy az a híres legény?

Mamuzsics fölállott és azt mondotta:

— Mért volnék én híres?

Erre a garázda Vörös előrántotta a bicskáját és minden további beszéd nélkül halántékon szarta vele a mit sem sejtő legényt.

De ez még nem volt elég a másikkak „hősiességére” irigykedő hetyke botyárnak, mert mikor a védekezni sem tudó Mamuzsics megtántorodott, botyjával fejbeverte és újra bicskával ment neki.

Eppen arra járt a palicsi szerb őrjárat és mindjárt melegeben letartóztatta a vérengzőt. Ez aztán erre a nem várt fordulatra annyira megijedt, hogy 600 koronát ígért Mamuzsicsnak, ha nem tesz ellene följelentést, és az orvosi költségek megfizetésére is vállalkozott.

A család természetesen nem fogadta el a 600 koronát. Mamuzsics Lázár sebét Schwartz Ottó dr. palicsi orvos kötözte be. Állapota elég súlyos.

Kávéházakban kérje a „Délvidék“-et.

A villák értéke.

Száznolcvanezer korona egy 30,000 koronás házért.

(Saját tud.) Szabadka, febr. 24

Hihetetlen mértékben emelkedett a háború utolsó két esztendejében a földek és házak ára. Az új vevők egyáltalán nem gondoltak arra, hány százalékos jövedelmet hoz nekik új szerzeményük, hanem csak meggondolás nélkül, nyakra-főre vásároltak, csupán csak azért, mert nem tudták mit csinálni pénzüikkel.

Igy történnhetett meg, hogy aki a háború elején 20 ezer koronáért házat vett, például egy szép villát Palicson, az most már száz-ezer koronát kér és kap is érte.

Ilyen villavásárlásokról már sokat írt a „Délvidék”. Legújában azonban megint történt egy nagyon érdekes eset, mely mellett nem lehet szó nélkül elmenni. Legalább is meg kell bámulni annak a palicsi villatulajdonosnak a merészségét, aki háború előtt vett egy nem is nagyon szép villát 30 ezer koronáért s a minap hirdette, hogy azt el akérja adni. Jelekezett is rá vevő elegendő, sőt sők is, akiknek a tulajdonos 100 ezer koronáért kínálta villáját. Mivel azonban látta, hogy nagyon sok az ajánlkozó, másnap már kihirdette nekik, hogy meggondolta a dolgot és csak 120 ezer koronás árért hajlandó megválni a szép hajléktól. A vásárolni akarók meg sem döbbsentek erre a stájerofásra, hanem mindnyájan hajlandók voltak érte megadni ezt az árat is.

A gazda tehát most már 150 ezer koronát kért a házért. Mivel pedig még erre is makacsul megakarta azt venni egy-két „pasi”, végső árként 180 ezer koronát szabott meg a mi emberünk. Most aztán talán majd nem veszekednek a villáért annyian: de azért, ahogy mi ismerjük a venni szándékozókat, nem tartjuk lehetetlennek azt sem, hogy még 200 ezer koronáért is talál új gazdát a sok licitálásnak kitett villa.

Dohányuzsora Szabadkán.

(Saját tud.) Szabadka, febr. 22

Nemrégiben megemlékeztünk arról, hogy a legtöbb forgalmas szabadkai utcát dohányüzerek lepik el, akik többé kevésbé magas áron árusítják, helyesebben sózzák a vásárló nyakába az ismeretlen eredetű dohányt, amelyben a száritott fű nagy mennyiségben található.

Az utcai dohánybörze egy darabig igen kapóra jött a dohányhiányban szenvedő embereknek, de az utóbbi időben egyre másra panaszkodnak, hogy az utcai börtiánerek egyre nagyobb összeget követelnek arukért, azt természetesen mondaní sem kell, hogy az árat nem éri meg.

Jóllehet — a dohány ára nincs maximálva, azok az árak, amelyet érte követelnek, — határozottan uszora áraknak nevezhetők, amiért is figyelmébe ajánljuk a rendőrségnek.

Az aranykészlet és az ékszeripar.

Ma, mikor olyan idöket élünk, hogy pénzünk értéke az óriási bankjegytömeg miatt — folyton csökken; amikor ércalapja a papírpénznek ugyyszólván semmi és az egyetlen értékes forgalmi tárgy, az arany alig látható, az ékszerkedvelő női nem között — főleg az alsó rétegekben, furcsa ékszerdivat kezd elterjedni.

A ritka és amugy is kevés számú pénzdarabokat, ezüst koronát, arany pénzeket, ékszernek kezdik felhasználni. Főleg gyűrűket csinálnak belőle, még pedig olyan nagy mennyiségben, hogy azt a közforgalom ugyancsak megérzi.

Eltekintve a régi idők divatjától, amikor értékes aranyérmékből ugynevezett dukatákból készítettek és viseltek nyakdíszeket, egész új felhasználása jött divatba az arany pénzeknek.

Egy ismert szabadkai ékszerkészítő mondotta, hogy egész tömegével hozzák neki a 10—20 söt söt száz 100 koronás aranyakat — hogy gyűrűket, függő óraláncokat, söt sokszor kolyókat készíttessenek belőle. — Szabadkán egy hónapban hatalmas összegekre rug a feldolgozott arany és ezüst pénzek értéke. Ez az újabb fajta divatmániá nagyon hasonlít ahhoz az óriülethez, hogy amikor legnagyobb volt a bőrhány és a szövethány, akkor viselték a divatdíszeket a legmagasabb szürű cipőket és legbővebb szoknyákat.

A nemes fémkészlettel azonban egész másként vagyunk, mint a szövet és bőrkészlettel. Nyilvánvaló, hogy minél kevesebb a forgalomban lévő, illetőleg az ércalapként szolgáló nemesfém készlet, annál kevesebbet ér a papírpénz, s így érthető az, hogy a sok forgalomból ékszer készítésre eltört arany és ezüst pénzek a pénz általános értékének rovására vannak.

A hatóság nagyon üdvösen cselekednék, ha elrendelné, hogy közforgalomban lévő, de csak kevés mennyiségben található arany és ezüst érméket feldolgozni nem szabad, nemkülönben azt is, hogy az arany ékszerek készítését az aranykészlet meakimelése szempontjából erősen korlátozná, mert nem nemzeti érdek az, hogy a hű nők minél több ékszert viseljenek.

Akinek jól áll a vízfej.

A szabadkai korzón sétál két ur. Egyszerre az egyik megállítja a másikat, rámutat egy távolabb álló csoportra és így szól:

— Nézze azt az embert. — Ott abban a szürke ruhában. Tipikus betörtö harc.

— Igen? — mondja hidegen a másik ur. — Az ösém.

— Nem, nem az — mondja idegesen és keblemetlenül érintve az első ur. — Hanem aki mögöttem áll, a szalmakalapos, annak van olyan alacsony hülye homloka.

— Igen? Az a bátyám. — Az első ur most már teljesen kijön a konferánzból. Dadogva, szórakozottan feleli:

— De... nem az... ott... — mellette... látja, az a... izé, az a vízfejü...

— Igen? Az a másik bátyám. — Az első ur most már igazán nem tudja, mit mondjon. A hom-

lokáról verejtékeseppek csurognak és agynehezen könyögi: — Ah... A kedves bátyja... Ugy... Izé?... jól áll neki a vízfej...

NAPI HIREK.

Interiör.

*Bús asszonyarcok a falon,
Himzett futó az asztalon.*

*A függöny selyme emghe kék,
A bútor, kárpit, régi még.*

*Kredencen all-wien porcelán,
S egy zugban, ó — a fababám.*

*A régi illat még az úr,
És vissza cseng egy lány másiúr.*

*Mit egy szent Asszony, bús, felér,
Sokszor eljászott kedvemér.*

*Anyám volt. — Elment. — Nincs tovább,
— És keresem a kés nyomát.*

—kes.

— **Lapunk** vasárnapi száma nem jelenhetett meg. Ezért olvasóközönségünk szives elnézését kérjük.

— **Eljegyzés.** Brkity Szvetiszláv szerb szakaszvezető, a katonai rendőrség tagja eljegyezte Biró Euskát. Az eljegyzés szépen dokumentálja a szerb-magyar barátságot és az, hogy a szerelemben semmiféle politikai nézetkülönbség sincs. A boldog vőlegény különben Baján sokat tartózkodott és egészen jól beszél magyarul.

— **Korpakiosztás.** A városi közlelmzési hivatal szerdán ismét ad ki korpautalványokat. Az utalványokat eddig a városházán csupán bemondásra állították ki, de ezzel a módszerrel sokan visszaéltek és olyanok is kérétek utalványt, akiknek jószágjuk nincs és a kapott korpával nyerészkedtek. Hogy ezt a visszaélést megátolják, ezentul korpautalványt csak azoknak állítanak ki, akik járlatlávéllel igazolják, hogy jószáguk van.

— **Cukor kiosztás.** A városi közlelmzési ügyosztály értesít a kereskedőket, hogy a cukor átvétele végeit még a mai napon jelentkezzenek. A cukrot a kereskedők 5 korona 50 filléres arban kapják és a cukor eladási ára pedig 5 korona 80 fillérben van megállapítva. A közlelmzési ügyosztálynak hosszú utánjárás után az ujjverbási gyárból 7 waggon cukrot sikerült szereznie, úgyhogy a közönség január havi cukorjórándóságát is megkapja. — Akinek a január havi cukorjegyei még nincsenek kiállítva, a városi közlelmzési hivatalban (Damjanics- és Vesselényi utca sarok) jelentkezzenek jegyeik átvétele végett.

— **A rokkantak művégtagjai.** Az ujjvidéki Naredna Uprava rendeletet adott ki, hogy a hatóságok a rokkantakat írják össze avégből, hogy akiknek nem lenne művégtagja és arra igényt tartanak, azok részére kellő meay-

nyiségű művégtagot tudjon rendelkezésükre boesajítani.

— **Gyermekpárba** a **Wesselényi utcában.** Tegnap délután épületes látványban volt része a járőkeiknek a Wesselényi utcán. Két tacsó, tíz másik jelenlétében ökölharcot vívott egymással és egymás fejének kölesőns beverése után kibékülés nélkül váltak el. A párba oka az volt, hogy egyik tacsó egy zsákot rakott a másik utjába, aki egy rossz biciklin mutatta be ügyetlenségét. A párbaiban a legérdekesebb volt az az igazán mosdatlan száju piszkos káromkodás amivel a verokedők egymást megtisztelték, noha tíz évnél nem voltak idősobbek. Szép gyermeknevelésre engedtek következtenni.

— **A városháza mint áru-csarnok.** Elelmes módon segített magán a tegnapi vásáron néhány sváb asszony. Portékát hoztak eladás végett Szabadkára. — Házi szöttek dolgokat, lenfonalakat és más egyebet, de jött az eső, sátruk nem volt, úgy viszont áztak volna, söt vevő sem akadt volna kapták hát magukat és a városháza árkádjai alá vonultak, ahol kirakták holmiaikat és vígan árultak. Holypónt ugyan aligha fizettek, de bevételük határozottan kedvező volt.

— **Aki ismeri a feleségét.** Egy belvárosi divatárkereskedésbe a minap beállított egy idősobb ur. — Kérek egy bluzt, — mondja a segédnek.

— Milyent parancsol?
— Miedegy.
— Selyemből, vagy batisztlból.
— A feleségemnek kell.
— Milyen színben. Valami szép dísztrét szín, vagy fekete?
— Miedegy, hogy milyent.
— Miedegy. Maga nem ismeri a feleségemet és...
— Hiszen azért kérdezem az adatokat.

— Hagyja befejezni a mondatot! Maga nem ismeri a feleségemet és nem tudja, hogy egészen miedegy, hogy milyent viszek neki haza. Délután ugyis idején és kieseréli.

LIFKA-MOZI

Hétfőn és kedden

Az aranyember

II. része

Jokai Mór világhírű regénye 4 felvonásban hétfőn a pénteki kedden a szombati jegyek érvényesek

Kezdete fél 4 és fél 6 órakor vasárnap 3, fél 5, 6 és fél 8-kor.

Risgazzák és földmívelők rovata.

Rovatvezető: Szabó Miklós.

Rovatvezetőnk a gyakorla. meögzgazdaság fokozatos elsajátítása céljából nagyobb szabadkai meögzgazdaságba átmenetileg felügyelői tiszteéget vállalna. Ahol intézőség van, az irodai teendőkben is segédkezik. Zárt írásbeli ajánlatokat a szerkesztőségbe kér.

Risgazzák számtartása.

Tölczel Lajos, a nagyváradi püspökségi uradalmak nyugalmazott főszámvevője érdekes és hasznos könyvet írt kizgazzák használatára. Saját számtartási módszerét ismerteti ebben a könyvben, mely egyébként az ugynevezett amerikai kettőskönyvelési rendszerre van alapítva. A Tölczel módszer alkalmazásának előnye, hogy az adóköteles jövedelem kimutatásához teljesen alkalmas, a kezdő és végző vagyonteltárát párhuzamosan egymás mellé állítja, a bevételek és kiadások könyvelését egyidejűleg végzi s a számtartás eredményét feltüntető mérlegeket a legáttekinthetőbb alakban csoportosítva helyezi egymás mellé. A módszer egyik legnagyobb előnye, könnyen érthetősége és az, hogy kevesebb munkát igényel, mint az eddig gyakorlatban levők. Ezért ajánlhatók különösen azoknak, kik a multban számtartást nem végeztek. A könyvet 7 koronáért portómentesen küldi Tölczel Lajos, Budapest, VIII., Rigó-utca 14. sz.

A Lifka-Mozi műsorából:

Hétfőn—kedden Az aranyember II. része. A pénteki és szombati jegyek érvényesek.

Szerdán csak egy napig Warrené mestersége Shaw Bernhard világhírű angol író szenzációs erkölcslámájá. London éjszakai világának szinpompás látkető életével.

Csütörtöktől—vasárnapig Az aranyember befejező része.

A Korzó-Mozi műsorából:

Hétfő—kedd—szerda: Harry Piel szeniális kalandjátéka a leg-hiresebb angol detektiv szenzációs trükkje: **Brown**. Detektiv sláger 5 felvonásban.

Csütörtök—vasárnap: A Nordisk-gyár világhírű attrakciója. Főszereplő: Gunnar Toimás és Carlz Wieth. Művészi rendezés, gyönyörű felvételek. A **koldus grófnő** nagy dráma 4 felvonásban. Pompás pótműsor.

Hétfő—szerda: Schnitzler Artur híres szindarabja. Főszereplő Paylander. Remek irodalmi sláger **Szerelmeskedés** szimű 4 felvonásban.

Nyomatott a kizdőtulajdonos, Hecskatal Nyomda és Irodalmi Vállalat szövektészeti könyvnyomtatásiban Szabadkán, Rákóczi-utca 20. sz.

CSARNOK.

Merengés.

Mult emlékin elmerengek
S röpös lelkem ágról-ágra,
Melyen virult életemnek
Egy-egy szép örömvirága.

Uszik lelkem illatárban,
Mint ha virágból összegyűjt
A méhecske a kaptárban
Jó illatot, mézzel együtt.

Együtt van most a szivemben,
Ami gyönyör volt élttemben:
Mézédesség s virágillat.

S habár méh- és tövis-szurás
Szintén jutott és sok egyéb más:
Öröm maradt, bu elillant.

Zányi György.

Tudom... tudom...

— Puskin —

Básikám, beteg?.. Milyen gyön-
[ge, jaj!
Ugy féltém: talán komoly lesz a baj,
S már három éjjel nem aludtam
[én...
— „Hisz tudom... tudom... —
[Kártyáztál, écsém!
Fordította: Horváth Béla.

Meglásd...

— Arnold György —

Meglásd, baj lesz még belőle
— Vigye el a kánya —
Harakszik rád a falunak
Valamennyi lánya.

De nem azért, mert legszebb vagy,
Lesznek veled hadban;
Irigylik, hogy más szalag van
Mindennap hajadban.

Jaj, ha tudnák, hogy ki adja!...
Jaj nekem, szegénynek!
Azt hiszem, hogy mindegyikre
Külön-felkötőnek!
fordította: Horváth Béla.

Egy kisasszonynak.

— Santić Aleksza —

Valaha én önt még térdemen
[ringattam,
Cukrot, édességet raktam az ölébe,
Becéző szavakat sugtam a fülebe,
Pirosuló arcára, jaj, hány csókot
[adtam!
Ez az idő elmúlt; eltűnt, mint egy
[álom,
Mint a futó patak s puszták déli-
[bábjá-
Rajt a maga arcán az ifjuság,
[csábja,
Az anyémen pedig nyomát sem
[találom.

Most a maga Szive tele léggel,
[hívvel.
Az anyém tele van megdermesztő
[téllel.
Két szeme úgy ragyog, mint csillag
[az égem.

Az anyém meg jó, hogy könyezni
[is tud még;

Ifjuság, Szeretem, eltemetve régen.
Fejemre leszállott a téli fehérség.

fordította Horváth Béla.

Kapható
frissen érkezett
Kelettengeri tekercs,
pácolt hering
és
oroszhal.
Nojcesek Gézánál.

Telefon-sz. 222.

Eladó.

Alig használt teljesea új
modern dícsa-furneres
háló szoba
Egy három ajtos villágos
új előszoba szekrény
Új fenyőfa háló szobák
és egy nagy függő lámpa
V. kör Bajai ut 514

**Viszketegséget, sömört,
rüh-t**

a leggyorsabban elmulasztja
a Dr FLESCHE-féle eredeti törv.
védett

**„Skaboform
kenőcs“**

Nincs szaga. Nem piszkít. Min-
dig eredeti pecsétetes dr. Flesch-
féléit kérjünk. Próbátégely 3
korona, nagy tégely 5 K., oša-
ládi adag 12 korona
Szabadka és vidéke részére
főraktár:

DECSY GYULA
„Szent Terézia“ városi gyógy-
szertár I. kör Deák-utca. (Kis-
káporna mellett.)

JESZENSZKY JENŐ
„Órangyal“ gyógyszerárában.
Vételeinél a SKABOFORM
védjegyre ügyeljünk!

Vasuti hivatalnok kerestetik,

ki a díjszabás, fuvarlevelek
feltülvizsgálásában és a vissz-
kereseti ügyekben teljesen
járatos azonnali belépésre.

Bánó és Bröder cégnél.

Apróhirdetések.

Egy szó ára 30 mkr.
A legkisebb hirdetés 3
kor. Felyilágosítást hir-
detési ügyekben a kiadó-
hivatalnál. Telefont 300

**Takarító jó fizetéssel azon-
nali belépésre kerestetik Bánó és
Bröder cégnél.** 39-2

**Szódavíz gyáramban egy olyan
letöltő embert keresek, ki ért a
gép javításához is. Ugyanott egy
konyhafelszerelés is eladó. Deák-
u. 67.** 38-8

**Tüchtige Fein-Schneide-
rin—derzeit in Zobnatica—emp-
fiehl sich den geehrten Damen
zur Instandsetzung, eventuell In-
standhaltung der Garderobe. Ge-
fällige Zuschriften werden erbeten
an die Redaktion dieses Blattes.
Ottilde Meixner** 39-2

**Atig használt ebédlszekerény
és konzoltükör eladó. VI, Odor-u
138 a**

**Egy téli fekete lasztig kabá
finom barket keczkás belősel bár-
sony gallérral elvezett Vuicsidolban
Fábián Antal bottostói átelenben
vasárnap este 6. és 7 óra közt
Beesületes megtalálója 100 koron
jutalomban részesül. Tomek István
kovács, Vuicsidol.** 38-3

**Szobainast keresek. Cím
kiadóhivatalban.** 37-

**Két szobás, lehetőleg utca-
lakást keresek a város belső terüle-
tén. Cím e lap kiadóhivataláb
kérek.** 40-
Egy bolti szolgál azonnal felvé-
tetik Stern Adolf varogpraktára
ban Szabadkán Deák-u. 41-

**Egy takarító nőt keresni
Jelentkezni lehet a Liffkamoziba**

**Egy szegény özvegyasszony
kinek egyetlen fia, Károly öde
kereshetősegéd a harcúeren eles
lelketlen emberek teljesen kirab-
tak. Kéri a jószívű kereshető er-
berek támogatását. Károly Lajos
VII. körErdő-utca88.**

Értesítés!

Van szerenesénk a n. é. közönség szives tudomására adni,
hogy I., Kölcsey-u. 248 sz. a. a főpostával szemben

férfiszabóüzletet

nyitottunk. Elfogadunk minden e szakmába vágó munkákat
u. m. mindennemű férúruha és felső kabátok mérték
után való elkészítését a legújabb divat szerint, továbbá
fordításokat javításokat és vasalásokat is eszközünk.
A n. é. közönség becses pártfogását
kérve maradunk kiváló tisztelettel: **Michler és Glasz**
férfi szabók.

**Ha igazán kellemesen
akar mutatni,
hozassa meg a most legújab-
ban megjelent**

„UJVÁRI TELEFONÁL“
című kétoldalas, tréfás kacag-
tató hanglemezt.

Ára: 6 darab ócska, lejátszott hanglemez
Ezen lemez pénzért nem kapható.

Ujvári Károly e lemez ugyan-
csak megkacagtatja a hallga-
tót, Elejétől végig holt-
ra nevetető!
Kizárólag csakis

WÄGNER

„Kangszonagyárház“-nál
Budapest, József-körut 15. Fiók: IX., Ráday-u18
Telefon: József 35-92.
Beszélőszék 200 koronától 1000 koronáig.
Fényképes dalszöveges lemez- és hangszerárjegyek ingyen!

MESZET,
falitéglat tetöcsere-
pet és kut-téglat
vagon vételekben
szállit.
Révai Adolf
Szabadka, Magyar u. 578

**Egy sarokhá-
fűszerüzlettel eladó
VII. kör, Berkes-utca 2
Erdélyi Józsefné**